

**הנחיות לעניין הליך לקביעת הגבלה על בני זוג גרושים
להינשא בעתיד, התשע"ה-2015**

- מבוא
1. סעיף 2 לחוק שיפוט בתי דין רבניים (נישואין וגירושין), התשי"ג-1953 מורה: "נישואין וגירושין של יהודים ייערכו בישראל על פי דין תורה". לפי דין תורה, בית הדין נדרש לקבוע ב"מעשה בית דין" המתלווה למתן הגט, אם קיימות הגבלות על נישואין מחדש של בני הזוג זה עם זה או של אחד מהם עם צד שלישי.
- קביעת בית הדין לגבי כזוג עלולה אפוא להשפיע על צד שלישי שלא היה צד להליך הגירושין בבית הדין (להלן – צד שלישי), ושמזו עלול להירשם ברשימת מעוכבי החיתון שמנוהלת על ידי מנהל בתי הדין הרבניים בהתאם להנחיה 6.4501 להנחיות היועץ המשפטי לממשלה (להלן – רשימת מעוכבי החיתון).
- מאידך גיסא, במקרים רבים כזוג וצד שלישי ששאלת הגבלה הלכתית על נישואיהם בעתיד טעונה בירור, אינם מתכוונים ממילא להינשא זה לזה, וקיום דיון מלא לצורך הכרעה סופית בשאלה – ובמיוחד זימון הצד השלישי לבירור בנושא – עלולים להכביד למעלה מן הדרוש על בני הזוג ובמיוחד על שגרת חייו של הצד השלישי ואולי אף לפגוע בהם שלא לצורך.
- כדי שתהיה התאמה בין ההליכים בבית הדין לבין כללי הצדק הטבעי – הדורשים שלא תיפגענה זכויות של צד שלישי שלא ניתנה לו הזדמנות להשמיע טענותיו – וכדי לאזן בין השיקולים הנוגעים לעניין, יפעלו בתי הדין הרבניים לפי הנחיות אלה.
2. (א) נוכח בית הדין בהליך גירושין על פי טענת צד מן הצדדים, או על פי עדות במעמד הצדדים, כי על פי דין תורה אי אפשר לקבוע ב"מעשה בית דין" לגיטין כי בני הזוג או אחד מהם מותרים לכולי עלמא לאחר סידור הגט בלא שיתקיים בירור בנושא, יודיע להם בית הדין כי הבירור בשאלה בדרך של העלאת טענות והבאת ראיות (להלן – הבירור) יתקיים אחרי סידור הגט, אם בני הזוג ירצו להינשא מחדש זה לזה או אם אחד מהם ירצה להינשא עם הצד השלישי. הוראה זו תירשם ב"מעשה בית הדין".

קיום בירור
בטענת הגבלה
על נישואין

(ב) באותו מעמד יסביר בית הדין לצדדים כי הרישום ברשימת טעוני בירור כשהיא לעצמה אינה פוגעת בכשרות להינשא, אך אם הצד שעניינו טעון בירור ירצה להינשא לאותו צד שלישי או מחדש עם בן זוגו, יהא צורך בעריכת בירור כדי לבדוק אם קיימת מגבלה על נישואיהם זה לזה.

(ג) סבר בית הדין כי הבירור חיוני להוכחת עילת הגירושין, רשאי הוא להורות כי הבירור ייערך במועד מוקדם מן האמור בסעיף קטן (א).

(ד) בן הזוג שעניינו טעון בירור או הצד השלישי רשאי לבקש במועד מוקדם מן האמור בסעיף קטן (א) שהבירור יוקדם ויתקיים לפני מותב של שלושה דיינים.

(ה) בעת הבירור תינתן לבני הזוג ולצד השלישי הזדמנות להשמיע את טענותיהם ולהביא את ראיותיהם.

(ו) הוחלט על קיום בירור, יודיע בית הדין לצד השלישי כי ניתנת לו ההזדמנות להשמיע את טענותיו וכי בית הדין עלול, אם מצא יסוד לכך, להגביל את בן הזוג שעניינו טעון בירור מלהינשא לו, אף אם הצד השלישי לא ישמיע את טענותיו לפני בית הדין.

3. רשימת "טעוני בירור" (א) בן זוג שעניינו טעון בירור לפי סעיף 2 יירשם ברשימת "טעוני בירור" בנפרד מרשימת "איסור לבעל ולבועל".

(ב) עד עריכת בירור לפי סעיף 2, או אם נערך בירור בלא שהצד השלישי השתתף בו, לא תירשם רשומה נפרדת על שמו של הצד השלישי ברשימת טעוני הבירור.

בס"ד, ח' באדר תשע"ה (27.2.2015)

יצחק יוסף

הראשון לציון הרב הראשי לישראל
נשיא בית הדין הרבני הגדול

